

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Tribvs Dagobertis Francorvm Regibvs Diatriba Godefridi Henschenii E Societate Iesv

Henschenius, Godefridus

Antverpiae, 1655

XI Chlotario III anni regni XIV vindicati, ab anno Epochae vulgaris DCLXII
ad DCLXXVI. Anni regni Dagoberti, illius aui, confirmati.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9599

Anno regni Chlodouei XVIII, Christi 10CLXI, Leodebodus Abbatem S. Aniani, & fundatorem monasterij Floriacensis laudabilis vitæ cursum sancto sine conclusisse legitur in antiquis monumentis, cum huius testamento editis à Carolo Sauffeyo lib. 4 Annal. Ecclesiæ Aurelianensis cap. I num. 14. Monachus S. Dionysij, relatis pro monasterio suo XXII Iunij anni regni XVI signatis donationum tabulis, tandem cap. 52 & ultimo scribit, *Regem Reliquias S. Dionysij minus religiosè attrectantem, in amentiam decidisse; sed quantum temporis post datum diploma ante hanc amentiam contractam interfuerit, non exponit. Post hæc addit, ut sensum Rex recuperaret, villas quasdam illi loco traditas esse, & reliquias auro, gemmisq; miro opere vestitas. Sed sensum ex aliquantulâ parte recuperantem, non autem integrè recipientem, post duos annos vitam cum regno finiuisse.* Quibus verbis finiunt Gesta DAGOBERTI Regis. Hinc in Fredegarij Chronico suppleto *Chlodoueus in extremis vitæ annis amens effectus, vitâ caruit, regnavitq; annos XVIII, quibus omnino expletis, mortuus est anno ætatis XXIV, Christi 10CLXII.*

XI

Chlothario III anni regni XIV vindicati ab anno Epochæ vulgaris 10CLXII, ad 10CLXXVI. Anni regni DAGOBERTI I confirmati.

Chlodouei II fuerunt tres filij, Chlotharius III, Childericus, & Theodericus, quos in morte eius paruulos fuisse testatur in Vitâ S. Eligij Audoënus. Horum natu maiorem Chlotharium illicò suscepisse regnum sub tutelâ S. Bathildis matris tradit

in

in huius Vitâ auctor coæuus. In huius Regis chronologiâ rectè disponendâ haud parum operæ per annos aliquot collocaui, cùm viderem annos regno eius quatuor tantum à posterioribus omnibus chronologiæ atque historiæ Francorum scriptoribus assignari; & tamen, vt plures eius regno assignentur anni, antiquorum & coæuorum testium auctoritatem clarissimam grauissimamque euincere. Nam primò *quintum* annum regiminis indicat concessum monasterio Corbeienfi diploma regium, siue, vt istic appellatur, *Præceptum*, de huius monasterij ab omnibus teloneis immunitate. Integrum legitur tomo I Conciliorum Galliæ ex peruetusto codice Virdunensi à Jacobo Sirmondo editum. Eius clausula ita habet: *Vt hac præceptio firmior habeatur, & per tempora conseruetur, nos & præcelsa genitrix nostra Domna Baldechildis, Regina maxima, nostris signaculis subter eam decernimus adfirmare. Signum gloriosi Clotharij Regis. Signum præcelsæ Baldechildis Regine. Data sub die XXIII mensis Decembris anno quinto regni nostri.* Is est annus Christi IOCLXVI.

Duo alia diplomata regni annum *sextum* exprimunt: horum alterum confecit *S. Audomarus Episcopus Teruanensis*, quo *basilicam S. Mariæ Sithiuensis* tradidit *S. Bertino Abbati* sub die XVIII Maij, VI regni Domni Chlotharij Regis. Integrum habet Iacobus Malebrancus in Scholiis ad lib. 4 de Morinis cap. 3. Eiusdem meminit in MS. Chronico Bertiniano Ioannes Iperius capitulo I parte IO, titulo de Fundatione ecclesiæ S. Mariæ: qui dein titulo de Concambio quarumdum terrarum inter SS. Bertinum & Mommolenum tunc Episcopum Nouiomensem, aliud diploma allegat hoc exordio: *Dum & nos Dominus in folio Patrum &c.* hac verò clausulâ, *Actum sub die Kalend. Februar. anno VI regni nostri.* Iperius, quòd regno Chlotharij anni quatuor tantum

passim

passim tribuerentur, addit, *hac duo priuilegia data fuisse anno sextaregni Chlotharij: sigillum enim regium nec fallere nec falli.* Vbi clarè innuit se primigenia diplomata ac sigillum regium coràm inspexisse, & diligenter examinasse.

Septimum regno annum assignat Bertefridus Episcopus Ambianēsis tomo I Conciliorum Galliæ, vbi concedit *monasterio Corbeienſi* priuilegium libertatis à plurimis Episcopis subscriptum *sub die VII Idus Septembris anno VII, regnante Chlothario Rege.* Ex Actis S. Wandregifili eundem VII annum Chlotharij mox communiemus.

Statutos hactenùs Chlotharij annos præclarè promouet Ursinus in Vitâ S. Leodegarij Episcopi Augustodunensis, quam iubente Ansoaldo Pictauiorum Episcopo, & vrgente Audolpho Abbate S. Maxentij, qui ambo viuente adhuc S. Leodegario, eum dignitatis gradum obtinuerant, ipse eruditissimo vir iudicio conscripsit. Vitam illam elimato nonnihil stylo, vt præfatur, edidit Surius II Octobris, atque ex illo Chesnæus tomo I Historiæ Francorum. Nos eandem primogenio stylo ex quatuor optimæ fidei codicibus MSS. nacti, huc paucula conferimus. Ita ergo scribit: *Cùm quidam Pater ex monasterio, quod est situm in honore S. Maxentij, obisset, iussu Pontificis Pictauiorum Didonis, anunculi sui, idem suscepit Leodegarius regendum, quod per sex ferè annos strenuè rexit, illudq; magnis opibus dilatauit. Sed cùm iuxta suum Pontificem idoneum se preparasset, & clarus haberetur præ omnibus, odor eiusdem suauitatis intantum processit, vt vsque ad palatium Regis redoleret. Erat enim eodem tempore minor Chlotharius cum Baldhilde matre Rex, Francorum regens regnum, qui agnitâ eius prudentiâ, cupientes eum secum habere in aulâ regiâ, petierunt Pontificem, vt habitâ ipsius licentiâ, cùm ipsis esset in palatio. Qui statim iussa complens, magnis rebus ditatum, & sapientiæ floribus adornatum, obtempe-*
rans

rans eorum voluntati, destinavit ad palatium, quem Rex atque Regina videntes, honorificè susceperunt. Qui in paucis diebus tantam dulcia sua verba & bonitatem ostendit intantum, ut Rex simul atque Regina & plerique Pontifices ac Proceres supra omnes eum in amorem susciperent. Et quia eum videbant dignum ad suscipiendum honorem, cunctorum consensu, præcipuè Francorum, ad honorem Pontificalem eum esse idoneum proclamarunt. Quem ad hoc electum omnes Augustiduno, quæ est Æduorum civitas, fecerunt Pontificem. Quam cum per annos decem strenuè gubernaret, eodem tempore Rex Chlotharius, qui eum Episcopum constituerat, defunctus est. Hæc Vrsinus, ex quatuor, ut diximus, præclaris codicibus MSS. cum summo assensu in decem annis assignatis, quos Surius ita expressit: Quo munere Episcopali decem annis strenuè cum functus esset, Chlotharius Rex, qui eum promouerat, excessit è viuis: iam pridem ante hos Episcopatus illius decem annos Rex erat Chlotharius, cum S. Leodegarius & Abbas esset S. Maxentij, & deinde in aulâ degeret, eò ab ipso Chlothario euocatus. Hoc indicat odor boni nominis ex Aquitaniâ vsque ad Regis palatium redolentis. Hoc exigit etiam perfecta eius in aulâ viuendi ratio, quâ ipse ex Aquitaniâ accersitus, Procerum animos sibi tantopere conciliârat.

Quæ simul cum Chlothario aduocârat S. Leodegarium Bathildis mater, eadem inter regni administrationem anno regni illius VII vnâ contulit priuilegium, quod à Bertefrido Episcopo concessum fuisse monasterio Corbeiensi supra monuimus. Ceterum, ut Acta MSS. S. Bertilæ Abbatissæ Kalensis, danda IV Nouembris, tradunt, S. Bathildis Regina monasterium Kalense puellarum construxerat, quatenus cum ad legitimam ætatem filius suus Dominus Chlotharius peruenisset, & regnum sibi commissum per semetipsum regere potuisset, tunc ipsa, re-

H

lietâ

licitâ curâ regali, sub religionis ordine in prædictum ingrederetur monasterium. Quod executâ est Chlothario filio adulto, cum consensu Optimatum suorum, & in monasterio supradicto sub obedientiâ Bertila se abdidit Abbatissa. Verùm, vt in ipsius Bathildis Vitâ legitur, Primores & Proceres Francorum, vt cœnobialem vitam in monasterio duceret, differebant, quia eius sapientiâ palatium regebatur, & pro sanctâ suâ conuersatione ab omnibus amabatur. Iam verò se ad legitimam ætatem peruenisse anno regni sui xiv, tum annos xvii natum agnoscit S. Sigebertus Rex Austrasiorum patruus Chlotharij, in secundo diplomate donationum monasterio Stabulao & Malmundario factarum, à nobis ad Kalendas Februarias edito pag. 235: vt vel simili ætate adultus Chlotharius, matre in monasterium profectâ, regnum videatur solus administrasse; assumptâque dein maiore viuendi licentiâ, thori sociam, siue illicito concubitu, seu potiùs legitimo coniugio, adsciuerit. Nam à morte eius, fratrisque Childerici, Ebroinus eiusque affeclæ, quemdam Chlodouicum paruulum, quem Chlotharij fuisse consinxerunt filium, in partibus Austri secum leuarunt in regnum, vti infrâ constabit ex alterâ S. Leodegarij Vitâ, Ermenario, eius in Episcopatu Augustodunensi successori, inscriptâ, editâque tomo 1. Historiæ Francorum Andree Chesnæi.

Adultam hanc Chlotharij ætatem præclarè confirmat S. Drauscus, siue Drauscio, Episcopus Sueffionensis, qui memorato antè priuilegio Bertefridi Episcopi anno vii Chlotharij indulto subscripsit. Hic aliud priuilegiû, quod instar epistolæ inscripsit Bertefrido aliisque Episcopis, concessit monasterio B. Mariæ, potissimùm à Lentrude vxore Ebroini fundato, editum anno c i o i o c x x x i i i à Melchiorè Reginaldo in Epitome historicâ vrbs Sueffionis, fol. 2 Probationum

num, cuius hæc est clausula: *Actum Augustæ Sueffionum, sub datâ sexti Kalend. Iulij anno decimo quarto regni Domini nostri Chlotharij gloriosissimi Regis. Idem Chlotharius, vt legitur in Vitâ S. Wandregisili Abbatis, fastigium regni post patrem Chlodoueu adeptus, rexit populum Occidentalium Francorum annis quatuordecim. Ibidem in expositione eorum, quæ S. Bathildæ prædixerat S. Wandregisilus, additur: Chlotharius maior natu quartum decimum regni agens annum, consortiis subito caruit humanis. Childericus temerè ab insidiatoribus interemptus, à presenti sublatu est vitâ. Tertius Theodericus matri superstes, regni suscepit gubernacula. Quo regnante auctor Vitam illam inscripsit S. Lambertus eius successor, tunc Archiepiscopo Lugdunensi. Annos regiminis S. Wandregisili infra probamus numerari à die Kalend. Martiarum anni Chlodouei Regis XI, Christi 10CLIV, quo monasterium Fontanellense construi cœpit. Hinc consensus annorum Chlotharij cum epochâ Christi vulgari confirmatur. Nam S. Vandregisilus, vt in eius Vitâ legitur, anno regiminis sui XV, adiit Chlotharium anno regni eius VII, & priuilegium regia confirmationis super arê cænobij sui liberalissimâ datione accepit: ergo anno Christi 10CLXVIII aut initio sequentis. Expleuit S. Vandregisilus annos regiminis XIX, menses IV, dies XXI, mortuus XXII Iulij, seu XI Kalendas Augusti, ergo anno Christi 10CLXXIII, qui annus XII regni Chlotharij statuitur in eius Vitâ. Annos ergo XIV regni Chlotharij ab anno Christi 10CLXII cœptos, finimus cum anno 10CLXXV aut initio sequentis 10CLXXVI, quo primùm Theodericus, tum hoc pulso Childericus successerunt, ambo adultâ iam ætate, Childericus etiam ductâ ab aliquot annis in vxorem Bilichilde, matrimonio coniunctus. Secundùm hunc calculum nostrum à XIX Ianuarij anni 10CLXLIV, quo demonstrauius DAGOBERTVM decessisse, ad*

initium anni 10CLXXVI, siue obitum Chlotharij III, est interuallum annorum XXXII, è quibus annos octodecim Chlodoueo II, & quatuordecim Chlothario III cum auctoribus coauiis aut certè illorum ætati vicinioribus vindicamus. Baronius obitum DAGOBERGIS coniecit in annum 10CXLVII, Chlodouei II in 10CLXIV, post quem quarto anno statuit Chlotharium puerum anno 10CLXVIII vitâ functum esse. At viri quidam eruditi volunt hunc regnasse ab anno 10CCLIX, ad 10CLXIV, assignatis regno Chlodouei solùm XVI, & Chlotharij IV annis. Præiuit fabulator celebris in Gestis Regum Francorum, cap. 45. *In his diebus, inquit, Chlotharius Rex puer obiit, regnavitq, annis quatuor.* Sed qui eius scriptoris sequi auctoritatem tutò se arbitrantur, an cum eo XXXIV annos tribuent Dagoberto?

